

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"צ 42476-03-18

1 11 אוקטובר 2020

2

לפני:

3

כב' השופטת אסנת רובוביץ - ברכש

4

המבקשים:

1. יוגב שפירא
2. הדס פארן
3. עומר גרוסר
4. נעם גדון
5. יואב ולר
6. סהר שיזף

-

המשיבות:

1. הראל פנסיה וגמל בע"מ
2. כלל פנסיה וגמל בע"מ
3. הפניקס פנסיה וגמל בע"מ
4. מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ
5. מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ
6. מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

5

6

החלטה

7

1. לפני בקשת המועצה הישראלית לצרכנות להצטרף להליך כ"ידיד בית המשפט".

8

2. המועצה הישראלית לצרכנות (להלן: **המועצה**) הינה חברה ממשלתית ותפקידיה הוגדרו בחוק

9

המועצה הישראלית לצרכנות, תשס"ח-2008 (להלן: **החוק**).

10

3. בבקשתה, טענה המועצה כי ההליך דגן מעורר שאלה עקרונית בעלת השלכות רוחב, ובעלת

11

חשיבות עקרונית ומעשית לציבור הצרכנים והעמיתים שעניינה האמצעים שיש לנקוט על מנת

12

להביא למודעות הלקוחות מידע מהותי עבורם. לטענתה, התייצבותה חיונית להליך שכן

13

פועלת היא גם בתחום הביטוח ולראיה גישה היא תובענות ייצוגיות נגד חברות ביטוח ויש לה

14

היכולת לתרום באופן משמעותי להליך.

15

4. עוד הוסיפה המועצה כי חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: **חוק תובענות ייצוגיות**),

16

מקנה לה מעמד מיוחד עת נקבע בסעיף 4(א)(3) בו כי רשאית היא להגיש בקשה לאישור

17

תובענה ייצוגית אף אם אין קושי להגיש את הבקשה בידי תובע שקמה לו עילת תביעה.

18

5. עוד טענה המועצה כי בקשתה להשתתף בהליך כידיד בית המשפט עומדת במבחנים שנקבעו

19

בפסיקה, ויש לאשרה.

20

6. המבקשים הגישו את הסכמתם לבקשה כשלטענתם בהליך דגן נדונה שאלה משפטית בעלת

21

השפעה נרחבת על מודעות הצרכנים הפנסיוניים להוראות הדין ולהשלכותיהן, וכי סוגיה זו

22

הינה בליבת המומחיות של המועצה.

23

7. מנגד, התנגדו המשיבות לבקשה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"צ 42476-03-18

8. לטענתן הבקשה והגשה בשיהוי רב וחוסר תום לב, כשנתיים וחצי לאחר הגשת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית ולאחר קיום דיוני הוכחות; הצטרפות המועצה לא תתרום להכרעה צודקת יותר בבקשת האישור; המועצה נעדרת מומחיות הנדרשת בכדי לתרום לבית הדין לצורך ההכרעה בתיק; היא אינה הגוף הרלוונטי לשאלות שביסוד בקשת האישור.
9. עוד טענו המשיבות כי מעמד של ידי בית המשפט שמור למקרים ייחודיים בהם זקוק בית המשפט לסיוע בסוגיה כלשהי, על ידי מי שאינו בעל אינטרס ישיר לתוצאות ההליך וכי יש בצירופו כדי לתרום לדיון ולאנטרס הציבורי.
10. שאלת קיומו של מוסד ה- Amicus Curiae במשפט הישראלי נדונה בהרחבה במ"ח 7929/96 קוזלי – מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 554 שבו קבע כב' הנשיא בדימוס ברק כי:
- "המוסד "ידיד בית-המשפט" מוכר בשיטות משפט שונות זה מאות בשנים... עיקרו הוא סיוע לבית-המשפט בסוגיה כלשהי, על-ידי מי שאינו צד ישיר לסכסוך הנדון. במקור היה מוסד זה כלי להצגת עמדה ניטרלית בלבד בהליכים, תוך סיוע אובייקטיבי לבית-המשפט. אך בהמשך התפתח המוסד "ידיד בית-המשפט" כצד להליך, שאינו דווקא ניטרלי ואובייקטיבי, אלא שהוא מייצג – מתוקף תפקידו או עיסוקו – אינטרס או מומחיות שמן הראוי שישמעו בפני בית-המשפט בסכסוך ספציפי. כך, באותם המקרים שבהם קיים גורם שלישי – שאינו מעורב בסכסוך עצמו – ניתן יהיה לצרפו כ"ידיד בית-המשפט", אם יהא בנוכחותו בהליך כדי לתרום לגיבושה של ההלכה בעניין מסוים, זאת על יסוד הצגת מלוא העמדות הרלוונטיות בעניין הנדון ותוך מתן ייצוג ופתחון פה ודעת לגופים מייצגים ומקצועיים...
- מוסד ה- Amicus Curiae, ככזה, אינו מוכר בחוק החרות הישראלי...בה בעת, ניתן למצוא בחקיקה שורה של מוסדות וגופים שניתן להם מעמד מיוחד כצד להליך, גם בהליכים שבהם אין הם מעורבים ישירות. מעמד דומה ניתן לארגון העוסק בזכויותיו של מי שאסור להפלותו, זאת מכוח סעיף 13 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"ח-1988.
- האם הוראות חוק אלו – והגופים המנויים בהן – מהוות רשימה סגורה של "ידידי בית-המשפט" ושל ההליכים שבהם יכולים הם להופיע? תשובתי לשאלה זו הינה בשלילה. אכן, בצד הכלל העקרוני שלפיו בפני בית-המשפט מצויים בעלי-הדין הנוגעים בסכסוך הספציפי, מצווה בית-המשפט הדין בסכסוך ליתן דעתו – במקרים המתאימים לכך – גם להיבטים כוללניים יותר של הסכסוך שבפניו. מטעם זה, מוסמך לעתים בית-המשפט לצרף צדדים להליך עצמו מיוזמתו שלו, כדי להכריע בסכסוך באופן יעיל ושלם (ראו תקנה 24 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984). כן הורחבה על-ידי בית-משפט זה זכות העמידה תוך יצירת המעמד של "העותר הציבורי"...כך, מקום בו ישנו גוף ציבורי – שאמנם אינו צד ישיר להליך – אך יש לו אינטרס רחב בפתרון ההליך והיכרות עם המאטריה הנדונה, הרי שיינתן לאותו הגוף להשמיע עמדתו בנדון בצד העותר, שלו יש נגיעה אישית או ישירה לעניין (ראו בג"ץ 5073/91 תאטראות ישראל בע"מ נ' עיריית נתניה [פורסם בנבו] והשוו בג"ץ 5973/92 האגודה לזכויות האזרח נ' שר הביטחון, [פורסם בנבו] בעמ' 274-273) בכך ייתן ביטוי לאותם הגורמים המייצגים והמומחים, שיש להם עניין בנושא הדיון ויש בידיהם, בה בעת, לסייע לבית-המשפט בגיבוש עמדה והלכה המשקפות נאמנה את מגוון המצבים והבעיות שבסוגיה

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"צ 42476-03-18

- 1 שבפניו" (ראו בג"ץ 744/97 גוזלן נ' השופט א' אמינוף – בית-המשפט המחוזי נצרת) [פורסם
2 בנבו].
- 3 11. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובות הצדדים, אני סבורה כי יש מקום לצרף את המבקשת –
4 המועצה הישראלית לצרכנות – כ"ידיד בית המשפט" בתיק זה. לטעמי, למבקשת יש ידע
5 ומומחיות בתחום מהותי העולה בתיק זה לרבות שאלת היקף חובת יידוע עמיתים בדבר
6 הסדר ברירת המחדל בכל הנוגע לשארים.
- 7 12. צירוף המועצה כידיד בית המשפט עולה בקנה אחד עם הוראות החוק הקובע כי:
8 "א) תפקידי המועצה הם:
9 (1) מתן שירותים וסיוע לציבור הצרכנים ולארגוני צרכנים הפועלים שלא למטרות רווח,
10 לצורך הגנה על זכויות הצרכן וקידום ענייניו מול גופים פרטיים וציבוריים, לרבות ייעוץ
11 בתחומי צרכנות, כלכלה ומשפט;
12 (2) קידום חינוך והסברה למודעות צרכנית;
13 (3) ייזום הצעות לחקיקה בתחום הגנת הצרכן;
14 (4) סיוע לצרכנים במימוש זכויותיהם מול גופים פרטיים וציבוריים, בין השאר, על ידי –
15 (א) עריכת בדיקות של טובין או שירותים, לרבות בדיקות השוואתיות;
16 (ב) נקיטת הליכים משפטיים, לרבות עתירות לבית המשפט הגבוה לצדק, הגשת
17 תובענות ייצוגיות ועתירות לקבלת מידע, לפי כל דין;
18 (ג) ייצוג צרכנים לפני בית משפט, בית דין או כל ערכאה שיפוטית או מעין שיפוטית
19 שהוקמה על פי דין, לרבות בתובענות ייצוגיות;
20 (5) מתן חוות דעת בענייני צרכנות, לרבות לבתי משפט ולגופים ציבוריים;
21 (6) הצטרפות לארגונים בין-לאומיים של צרכנים".
- 22
- 23 13. אני סבורה כי העובדה שבקשת המועצה הוגשה לאחר דיוני ההוכחות, יש בה כדי לדחות את
24 הבקשה לצרפה כידיד בית המשפט. מאחר שעמדת המבקשת כבר צורפה לבקשתה להצטרף
25 להליך, אזי אין בה כדי לעכב את כתיבת פסק הדין. כך למשל בע"א 11152/04 פלוני נ' מגדל
26 **חברה לביטוח בע"מ** (מיום 16.10.06) התקבלו בשלב הערעור בבית המשפט העליון, בקשות
27 שהגישו מוקד הסיוע לעובדים זרים והקליניקה למאבק בסחר בנשים, להצטרף להליך במעמד
28 של ידיד בית המשפט (ראו החלטת כב' הרשם יגאל מרזל (כתוארו אז) מיום 4.4.05). כך גם
29 בת"א 9835-09 **אילנה ברימה** – **מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ** (בניהול
30 מיוחד) [פורסם בנבו] קבעה חברתי כב' השופטת ויסמן, בשלב שלאחר תום שמיעת הראיות,
31 כי יש לקבל את עמדת נציבות שוויון הזדמנויות בעבודה בתיק וערעור שהוגש לבית הדין
32 הארצי נדחה ובו נקבע, בין היתר, כי: "אין כל פסול בהחלטת בית הדין האיזורי אשר ביקש
33 את עמדתה של הנציבות, לצורך השלמת התמונה המשפטית טרם מתן פסק הדין. זאת מצד
34 גוף אשר מטרתו, על פי סעיף 18 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"ח – 1988 היא
35 'לקדם את ההכרה בזכויות לפי חקיקת השוויון בעבודה ואת מימושן...'" (ר' בר"ע 38261-09-
36 **12 מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ (בניהול מיוחד) – אילנה ברימה**,
37 מיום 20.9.12).

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"צ 42476-03-18

- 1 14. לנוכח כל המפורט לעיל, הנני מורה על צירופה של המועצה הישראלית לצרכנות להליך כ"ידיד
2 בית המשפט". משכך מתקבלת עמדתה המועצה לתיק.
3 15. הצדדים רשאים להגיב לעמדה זו במסגרת סיכומיהם.
4 סיכומי המבקשים יוגשו לא יאוחר מיום 11.11.20.
5 סיכומי המשיבות יוגשו לא יאוחר מיום 13.12.20.
6 הסיכומים לא יעלו על 10 עמודים.
7 16. לעיוני ליום 11.11.20.
8
9
10 **ניתנה היום, כ"ג תשרי תשפ"א, (11 אוקטובר 2020), בהעדר הצדדים ותישלח**
11 **אליהם.**
12
13

אסנת רובוניץ - ברכש, שופטת

- 14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

